

Ster in bedrijf

Deze begroting dient gelezen te worden als programmabegroting in het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Vastgesteld in het bestuur van Stark op 28 maart 2024

Gemeenschappelijke Regeling Stark
Dieselstraat 3, 7903 AR Hoogeveen
Postbus 740, 7900 AS Hoogeveen
Telefoon 0528 29 48 11
www.wijzinstark.nl

Facebook : @wijzinstark
Linkedin : Stark, leerwerkbedrijf
Instagram : @wijzinstark

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2025 van Stark met een meerjarenraming tot en met 2028. We begroten realistisch en houden rekening met de wet- en regelgeving zoals het BBV, richtlijnen van de provincie en actuele ontwikkelingen in de branche.

Stark is een toonaangevend en modern sociaal ontwikkelbedrijf. Dat zijn wij voor onze medewerkers, de gemeenten en voor het bedrijfsleven. In deze begroting leggen wij u de financiële situatie uit voor 2025 en de jaren erna.

Wij focussen ons op onze talenten, die wij een passende plek op de arbeidsmarkt (willen) geven, met een passende financiële waardering. Wij zetten ons in voor omzetoptimalisatie en kostenbesparing waar het mogelijk is.

Wij zijn in 2024 in afwachting van de toekomstvisie voor Stark van onze drie deelnemende gemeenten. In deze begroting hebben wij nog geen inschatting kunnen maken van de financiële gevolgen die hieruit kunnen voortkomen. Daarnaast zijn er in onze branche van sociale ontwikkelbedrijven veel ontwikkelingen gaande. Alle betrokken organisaties, inclusief het rijk, en partners houden zich bezig met een verbetering van de infrastructuur om sociale ontwikkelbedrijven een beter fundament te geven om het belangrijke werk voor onze doelgroepen voort te kunnen zetten. Besluitvorming of er extra middelen beschikbaar komen verwachten wij medio 2024. In deze begroting van Stark hebben wij hiermee nog geen rekening gehouden.

De begroting voor 2025 laat een negatief resultaat zien voor gemeentelijke bijdrage van € 1.598.000. Met een gemeentelijke bijdrage van € 1.598.000 verwachten we geen onttrekking nodig te zijn uit de algemene reserve.

Hoogeveen, 12 maart 2024

S. Hertog,
directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	3
2 Organisatie.....	4
2.1 Missie en visie.....	4
2.2 Organisationschema	5
3 Beleidsbegroting.....	6
3.1 Programmaplan en beleidsindicatoren	6
3.1.1 Algemeen.....	6
3.1.2 WSW en Participatie – Beschut werk	6
3.1.3 Bedrijfsvoering en Participatie - Trajecten	8
3.2 Paragrafen	10
3.2.1 Weerstandscapaciteit en continuïteit.....	10
3.2.2 Risico's en bijzonderheden	10
3.2.3 Benodigd weerstandsvermogen	12
3.2.4 Kengetallen.....	12
3.2.5 Investerings met een economisch nut.....	12
3.2.6 Financiering	13
3.2.7 Onderhoud kapitaalgoederen.....	14
3.2.8 Wet open overheid	14
3.2.9 Verbonden partijen.....	14
4 Financiële begroting	15
4.1 Uitgangspunten voor deze begroting.....	15
4.2 Overzicht van baten en lasten 2025	16
4.2.1 Toelichting vooraf.....	16
4.2.2 Overzicht van baten en lasten.....	16
4.3 Meerjarenbegroting 2025-2028	21
5 Bijlagen	22
5.1 Meerjarenbegroting na gemeentelijke bijdrage exploitatie	22
5.2 Geprognosticeerde balans	23
5.3 Gemeentelijke omzet en quasi-inbesteding 2025-2028	24
5.4 Overzicht gemeentelijke en rijksbijdragen 2025-2028.....	24
5.5 Verdeling taakvelden.....	25

2 Organisatie

2.1 Missie en visie

Als modern sociaal ontwikkelbedrijf verbindt Stark talenten aan (personeels) vraagstukken in de regio.

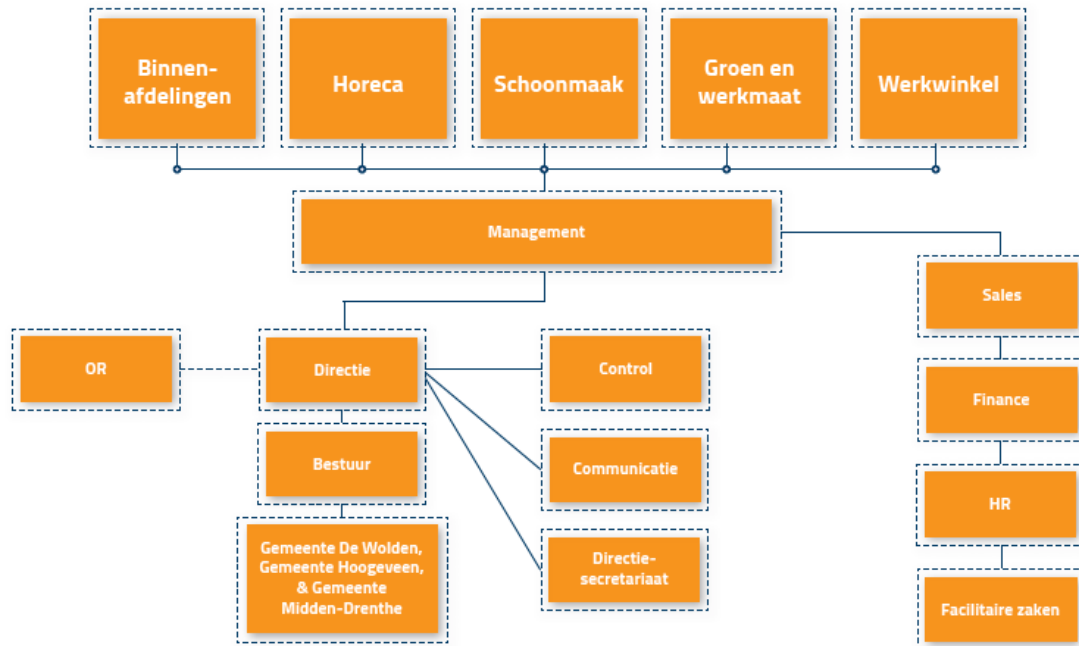
Onze visie is dat wij iedereen in onze regio sterker kunnen maken door de juiste match te vinden. We motiveren medewerkers nieuwe dingen te doen en hun talenten te ontdekken, we gaan op zoek naar waar iemand van gaat stralen. Aan werkgeverszijde dagen we uit om eens anders naar werk te kijken en kansen te bieden. Een diversiteit aan werkzaamheden binnen Stark maakt medewerkers niet alleen werkfit maar ook vakfit. Starkers in het reguliere bedrijfsleven zorgen voor kleur: niet alleen de veelzijdigheid, maar ook de authenticiteit maakt dat er verrassende win-win situaties ontstaan: voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en voor de groei en ontwikkeling van bedrijven.

Stark heeft brede kennis van de arbeidsmarkt en is de verbinder tussen bedrijfsleven en medewerkers in gezamenlijkheid met overheid en opleidingsinstituten. Iedereen heeft talent, dat is onze overtuiging en daar hebben we alle aandacht voor. We gáán voor ontwikkeling!

2.2 Organisatieschema

In onderstaand schema is onze organisatiestructuur weergegeven.

3 Beleidsbegroting

Stark, het sociaal ontwikkelbedrijf van en voor de inwoners van de gemeenten Hoogeveen, Midden-Drenthe en De Wolden, geeft uitvoering aan de opdrachten van deze gemeenten zoals deze zijn vastgelegd in het Bedrijfsplan. In dit hoofdstuk nemen we u mee in de plannen voor 2025 met de daarbij behorende verplichte beleidsindicatoren. Dit hoofdstuk bevat eveneens de verplichte paragrafen vanuit de BBV.

3.1 Bedrijfsplan en beleidsindicatoren

3.1.1 Algemeen

De gespreksnotitie in de voorjaarsoverleggen tussen de besturen van de gemeenschappelijke regelingen en de gemeenteraden, vormt het kader voor deze begroting, samen met de voorschriften vanuit de BBV. In de gespreksnotitie zijn de inhoudelijke kansen en uitdagingen van Stark opgenomen.

3.1.2 WSW en Participatie – Beschut werk

Vanuit onze visie streven we naar een zo optimaal mogelijke deelname aan de arbeidsmarkt voor iedereen. Als dat betekent voor onze SW medewerkers dat zij middels begeleid werken of een detachingsplek bij een werkgever aan de slag kunnen of een plek krijgen bij ons op de binnen afdelingen, de groenvoorziening of bij onze staf afdelingen, is dat allemaal goed. We streven naar de passende plek en dit kan voor iedereen anders zijn. We kijken naar ieders talenten. In deze begroting 2025 gaan wij uit van de volgende aantallen medewerkers.

Beleidsbegroting 2025	SW	Beschut werk	Banenafpraak	Totaal
Hoogeveen	306	43	6	355
Midden-Drenthe	63	13	3	79
De Wolden	23	6	1	30
Overige gemeenten	47	1	1	49
Begeleid werken	51	-	-	51
Totaal per 1-1-2025	491	62	11	564

Beleidsbegroting 2025	SW	Beschut werk	Banenafpraak	Totaal
Hoogeveen	294	47	6	346
Midden-Drenthe	61	14	3	78
De Wolden	22	7	1	30
Overige gemeenten	45	1	1	47
Begeleid werken	49	-	-	49
Totaal per 31-12-2025	471	68	11	551

Het subsidieresultaat van Stark ziet er naar verwachting voor 2025 als volgt uit:

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Jaar rekening 2023
Personeelskosten SW en beschut werken	-21.457	-21.307	-21.274
Rijksbijdrage SW	18.629	17.867	19.083
Gemeentelijke bijdrage beschut werken	1.795	1.581	1.414
Gemeentelijke bijdrage banenafpraak	107	56	103
Gemeentelijke bijdrage collectief vervoer	206	233	204
Subsidieresultaat	-720	-1.570	-470

We ontvangen rijksbijdrage voor de kosten van de SW doelgroep en de gemeentelijke bijdrage ontvangen we voor de kosten van de beschutte werkplekken en de banenafpraak. Ook het collectief vervoer wordt gefinancierd uit de gemeentelijke bijdrage.

Als we bovengenoemd subsidieresultaat splitsen voor de diverse doelgroepen, ziet het er als volgt uit.

WSW

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Jaar rekening 2023
Personeelskosten SW	-19.320	-19.612	-19.463
Rijksbijdrage SW	18.629	17.867	19.083
Gemeentelijke bijdrage collectief vervoer	206	233	204
Subsidieresultaat	-485	-1.512	-176

Het subsidieresultaat 2025 voor wat betreft de doelgroep SW is positiever geraamd dan in 2024. Wij hebben de toezegging van het rijk uit de septembercirculaire 2023 als basis genomen voor de begrote rijksbijdrage. Voor de stijging van de personeelskosten SW houden we rekening met een loon- en prijscompensatie van 2%. In het voorjaar van 2024 worden mogelijk door het rijk extra middelen beschikbaar gemaakt voor het verbeteren van de infrastructuur van SW bedrijven. Mogelijk betekent dit voor Stark dat er extra middelen beschikbaar komen. Omdat besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden en de hoogte voor Stark nog onbekend is, zijn deze middelen niet in deze begroting meegenomen.

Beschut werken

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Jaar rekening 2023
Personeelskosten beschut werken	-1.941	-1.695	-1.614
Gemeentelijke bijdrage beschut werken	1.795	1.581	1.414
Subsidieresultaat	-145	-114	-200

Het subsidieresultaat beschut werken is negatief geraamd in 2025. Dit is in lijn met de begroting 2024 en de jaarrekening 2023. Het negatieve subsidieresultaat geldt branche breed.

Zowel bij de personeelskosten beschut werken als bij de gemeentelijke bijdrage beschut werken houden we rekening met een loon- en prijscompensatie van 2% en een beperkte groei van het aantal plaatsen voor beschut werk van 6 medewerkers in 2025. Deze groei is komt overeen met de mogelijke groei van 2024 toegezegd door

het rijk. Er is geen rekening gehouden met extra instroom van beschutte werkplekken op wachtlijsten van de gemeenten, die mogelijk gefinancierd worden met gemeentelijke middelen.

Banenafpraak

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Jaar rekening 2023
Personeelskosten banenafpraak	-196	-92	-196
Gemeentelijke bijdrage banenafpraak	107	56	103
Subsidieresultaat	-90	-36	-94

Het subsidieresultaat banenafpraak is negatief geraamd in 2025. Dit is in lijn met de begroting 2024 en de jaarrekening 2023. Het aantal BAB medewerkers is in de loop van 2023 gestegen van 3 naar 6. In 2025 verwachten wij een stabilisatie van deze omvang.

3.1.2 Participatie – Trajecten en Bedrijfsvoering

Trajecten

Ook onze trajectdeelnemers proberen we door middel van diverse tools te ondersteunen om een weg (terug) te laten vinden naar werk. Het doel van deze trajecten is dat er werknemersvaardigheden opgebouwd worden, waardoor de deelnemers kunnen uitstromen naar regulier werk. Nadat het traject is afgerond, kunnen de gemeenten de deelnemers plaatsen op de arbeidsmarkt. Bij voorkeur direct aansluitend aan het traject. Daarom is het van groot belang dat de samenwerking tussen de gemeenten en Stark goed verloopt. In onderstaand overzicht worden de verwachte aantallen trajecten per deelnemende gemeente weergegeven.

Aantallen trajecten	Werk inzicht	Jobcoaching	Inburgering	Overig	Totaal
Hoogeveen	22	8	26	2	57
Midden-Drenthe	26	25	-	12	63
De Wolden	3	-	10	-	13
Totaal per 31-12-2025	50	34	36	14	133

In onderstaand overzicht wordt de begrote omzet van deze trajecten weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met een gemiddelde opbrengst per traject, per gemeente (op basis van 2023).

Omzet trajecten (bedragen * € 1.000)	Werk inzicht	Jobcoaching	Inburgering	Overig	Totaal
Hoogeveen	75	10	70	1	156
Midden-Drenthe	75	35	-	4	114
De Wolden	10	-	25	-	35
Totaal per 31-12-2025	160	45	95	5	305

Bedrijfsvoering

Stark heeft te maken met CAO stijgingen voor de medewerkers. Dit heeft zijn weerslag in de personeelskosten en de bedrijfskosten. Wij begroten realistische kosten en zetten ons in voor omzetoptimalisatie en kostenbesparing. Wij hebben geïnvesteerd in duurzame huisvesting, waardoor wij een passende huisvesting kunnen bieden aan onze medewerkers en tevens kosten besparen.

Als we kijken naar de kosten en baten van onze bedrijfsvoering, ziet het bedrijfsresultaat er als volgt uit voor 2025.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Jaar rekening 2023
Brutomarge	6.413	7.061	6.649
Overige opbrengsten	0	0	4
Personeelkosten begeleidend personeel	-4.693	-4.712	-4.864
Afschrijvingskosten	-673	-593	-327
Huisvestingskosten	-396	-490	-992
Indirecte productiekosten	-581	-730	-789
Beheerskosten	-446	-471	-477
Financiële lasten	-502	-475	-54
Bedrijfsresultaat	-877	-411	-850

Het bedrijfsresultaat geeft een indicatie of wij in staat zijn om de begeleidingskosten en overheadlasten te kunnen dragen door de brutomarge, zonder een subsidiebijdrage. Het resultaat in 2025 is negatiever dan in 2024. Wij hebben te maken met een daling van de brutomarge. Dit wordt deels opgevangen door dalende kosten.

Om de daling van de brutomarge op te vangen gaan wij ons richten op een aantal kansen in de markt.

Productie opdrachten met hoge (inkoop)kosten worden vervangen door productieopdrachten met een betere brutomarge. De ontwikkelmogelijkheden voor onze medewerkers blijven hierbij centraal staan.

Productieopdrachten kunnen uitgebreid worden als wij gebruik gaan maken van nieuwe productiemethoden met de inzet van robotisering. In 2024 wordt een onderzoek uitgevoerd naar deze mogelijkheden en naar de financiële investering die dit zal vragen. In deze begroting van 2025 is hiermee nog geen rekening gehouden.

Wij richten ons op stabilisatie in de detacheringssomzet. De krimp in de SW populatie zorgt ervoor dat het moeilijk is om deze omzet op een stabiel niveau te houden. We blijven hierbij zoeken naar de talenten van medewerkers en de mogelijkheden in het bedrijfsleven, bijvoorbeeld voor (de uitbreiding van) werkplekken op locatie. Nieuwe instroom vanuit de deelnemende gemeenten is gewenst om deze omzet te kunnen stabiliseren.

Ook richten wij ons op verdere kostenoptimalisatie. We beperken zoveel mogelijk externe inhuur bij groen en bij het ondersteunende personeel. Wij zijn kritisch op inkopen en kosten.

3.2 Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de verplichte paragrafen opgenomen volgens de artikelen 9 en 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

3.2.1 Weerstandscapaciteit en continuïteit

De weerstandscapaciteit van Stark bestaat uit een algemene bedrijfsreserve. In onderstaande tabel wordt het verloop van deze reserve weergegeven.

Weerstandsvermogen (bedragen x € 1.000)	Algemene reserve	Bestemde reserve	Totaal eigen vermogen
Stand per 1-1-2021	1.505	0	1.505
Dotatie	699	401	1.100
Stand per 1-1-2022	2.204	401	2.605
Onttrekking	0	-84	-84
Stand per 1-1-2023	2.204	317	2.521
Onttrekking	0	-111	-111
Stand per 1-1-2024	2.204	206	2.410
Onttrekking	0	-206	-206
Stand per 1-1-2025	2.204	0	2.204
Onttrekking	0	0	0
Stand per 1-1-2026	2.204	0	2.204
Onttrekking	0	0	0
Stand per 1-1-2027	2.204	0	2.204
Onttrekking	0	0	0
Stand per 31-12-2027	2.204	0	2.204
Onttrekking	0	0	0
Stand per 31-12-2028	2.204	0	2.204

Onze algemene reserve zetten we in om risico's en incidentele uitgaven op te kunnen vangen. Hierover meer in de paragraaf 3.2.2 Risico's en bijzonderheden en 3.2.3 Benodigd weerstandsvermogen. Indien de algemene reserve is uitgeput worden op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Stark de tekorten van Stark gedekt door de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten zijn verantwoordelijk voor de continuïteit. Daarmee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd.

De bestemde reserve welke in 2021 is gevormd, diende ter dekking van voorziene eenmalige kosten welke anders de gemeentelijke bijdrage in de exploitatie zou verhogen. De voorziene kosten in de bestemde reserve bestaan uit incidentele kosten voor de nieuwbouw, niet zijnde kapitaallasten, voor bijvoorbeeld adviseurs, projectmanagement en verhuiskosten (€ 401.000). In 2024 wordt de nieuwe huisvesting opgeleverd en wordt de bestemde reserve afgewikkeld. Vanaf 2025 is hiervoor geen bestemde reserve meer noodzakelijk.

3.2.2 Risico's en bijzonderheden

In deze paragraaf bespreken we de risicoanalyse. Er kunnen algemene risico's zijn, waar iedere organisatie mee te maken krijgt, risico's welke af te dekken zijn door verzekeringen, risico's waar beheersmaatregelen voor te treffen zijn en risico's waarop de organisatie geen invloed heeft. Ook is niet aan ieder risico direct een waarde te koppelen. Een risico betekent niet dat het ook gaat gebeuren. Bij een risico waar enigszins een waarde aan te koppelen is, is het risicobedrag: kans x effect/impact.

In onderstaande tabel is deze berekening weergegeven.

Risico (bedragen x € 1.000)	Kans	Impact	Risico bedrag
Rijksbijdrage	middel	pm	pm
Toekomstvisie	hoog	pm	pm
Omzetderving als gevolg van stijging ziekteverzuim	middel	-240	-120
Bedrijfsvoering	middel	-706	-353
Totaal		-946	-473

Rijksbijdrage

In de branche van sociale ontwikkelbedrijven zijn veel ontwikkelingen gaande. In samenwerking met alle betrokken partijen worden naar verwachting extra gelden beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Medio 2024 wordt hierover besluitvorming door het rijk verwacht. Als na positieve besluitvorming door het rijk, deze middelen worden toegewezen aan Stark dan betekent dit structureel een extra rijksbijdrage per jaar. Deze middelen zijn nog niet opgenomen in deze begroting en vormen een positief risico in deze begroting.

Toekomstvisie

Zoals al eerder aangegeven vormen onze drie deelnemende gemeenten in 2024 een toekomstvisie voor Stark. Mogelijk leidt deze visie tot organisatorische wijzigingen en een andere budgetverdeling. Besluitvorming hierover wordt verwacht in de tweede helft van 2024. De uitkomsten vormen een risico in deze begroting. De financiële impact is op moment van schrijven, nog niet te bepalen.

Minder omzet als gevolg van stijgend ziekteverzuim

Het ziekteverzuim binnen Stark is fors. Deze ligt op het niveau van de gehele branche. We zien door de vergrijzing van onze medewerkers dat het langdurige ziekteverzuim lastig te reguleren is. Wij houden in de begroting rekening met dit hoge ziekteverzuim. Met name bij detachering heeft een hoog ziekteverzuim een lagere omzet als gevolg. Mocht het ziekteverzuim verder stijgen dan bestaat er een risico op minder omzet.

Bedrijfsvoering

In verhouding tot de krimp in de SW-populatie lijkt het een logisch gevolg dat er minder ondersteunende medewerkers nodig zijn binnen onze organisatie. We constateren echter dat de doelgroepen steeds meer begeleidingsbehoefte hebben. Ook kunnen sommige functies niet afgeschaald worden in verband met gelijkblijvende werkzaamheden zoals salarisadministratie en finance. Er is, om deze reden, rekening gehouden met een lagere krimp (van 2%) in ondersteunend personeel in verhouding tot de krimp in de SW-populatie. Daarnaast constateren wij een grotere kostenstijging voor ondersteunend personeel als gevolg van de wijzigingen in de cao SGO. Bij iedere wijziging in ondersteunend personeel wordt zorgvuldig afgewogen of er vervanging nodig is, of dat verplaatsing van taken mogelijk is. De kostenverhogingen maken het moeilijker om een sluitend bedrijfsresultaat te halen. En vormen daarmee een risico in deze begroting.

3.2.3 Benodigd weerstandsvermogen

De algemene reserve per 1 januari 2025 bedraagt € 2.204.000. Als we het risicobedrag afzetten als ratio van het beschikbaar vermogen, ziet dat er als volgt uit:

Waardering weerstandsvermogen (bedragen x € 1.000)	Risicobedrag (kans x impact)
<i>Potentiële risico's:</i>	
Rijksbijdrage	pm
Toekomstvisie	pm
Omzetsderving als gevolg van stijging ziekteverzuim	120
Bedrijfsvoering	353
<i>Benodigd weerstandsvermogen</i>	<i>473</i>
<i>Beschikbaar weerstandsvermogen</i>	<i>2.204</i>
Ratio weerstandsvermogen	4,66
Waardering weerstandsvermogen	goed

3.2.4 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn er op gericht om op eenvoudige wijze inzicht te geven in de financiële positie (en het verloop daarvan) van Stark.

Financiële kengetallen	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24
Netto schuldquote	54,30%	55,93%	-1,63%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	54,30%	55,93%	-1,63%
Solvabiliteitsratio	11,07%	10,95%	0,12%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Stark in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

3.2.5 Investerings met een economisch nut

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de historische kostprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. In de meerjarenraming is vanaf september 2024 een investering in nieuwe huisvesting opgenomen.

3.2.6 Financiering

Op grond van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) wordt jaarlijks een treasuryparagraaf in de begroting toegevoegd. Het algemene beleid betreffende de uitvoering van de treasuryfunctie is neergelegd in het treasurystatuut. Het treasurybeleid is gericht op het minimaliseren van de financiële risico's en binnen de geldende kaders een zo optimaal mogelijk rendement te behalen.

Onderstaande tabel geeft de begrote omvang van de kasgeldlimiet weer.

Kasgeldlimiet (* € 1.000)		2025	2024
	Omvang van de begroting per 1 januari (= grondslag)	28.025	27.360
	Omvang kasgeldlimiet		
1. Toegestane kasgeldlimiet			
	in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%
	in een bedrag	2.298	2.244
2. Omvang vlottende korte schuld			
	Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0
	Schuld in rekening-courant	0	0
	Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0	0
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0
3. Vlottende middelen			
	Contante in kas	0	0
	Tegoeden in rekening-courant	166	173
	Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0
4. Toets kasgeldlimiet			
	Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	-166	-173
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	2.298	2.244
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) (1 - 4)	2.464	2.417

De jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen mogen, conform de wet fido, niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de berekening van de renterisiconorm weergegeven.

Renterisiconorm (* € 1.000)		2025	2024
Basisgegevens			
1.	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
2.	Betaalde aflossingen	500	272
3.	Renterisico (1 + 2)	500	272
4.	Renterisiconorm	5.605	5.472
5a.	Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	5.105	5.200
5b.	Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	0	0
Berekening renterisiconorm			
4a.	Totale lasten op de begroting	28.025	27.360
4b.	Het bij Ministeriële regeling vastgestelde %	20%	20%
4.	Renterisiconorm (4a x 4b/100)	5.605	5.472

3.2.7 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor de huisvesting wordt vanaf 2025 rekening gehouden met een meerjarig onderhoudsplan. Er is een inschatting gemaakt van de benodigde voorziening voor groot onderhoud. Jaarlijks wordt een dotatie gedaan in deze voorziening ter hoogte van € 111.000. Met de huidige kennis schatten we in dat deze jaarlijkse dotatie aan de voorziening voldoende is om de komende 10 tot 20 jaar te kunnen investeren in groot onderhoud.

3.2.8 Wet open overheid

In de Wet open overheid (Woo) wordt beoogd dat bestuursorganen zowel actief als op verzoek zoveel mogelijk informatie verstrekken. Stark verstrekt naast informatie op verzoek, ook actief informatie bijvoorbeeld in de vorm van de jaarstukken en besluiten van het bestuur. Deze informatie wordt gedeeld op de website van Stark. Er is een contactpersoon benoemd, waar informatieverzoeken kunnen worden gedaan. Informatie wordt op een gestructureerde manier bewaard binnen de organisatie.

3.2.9 Verbonden partijen

Stark participeert in Stark Sales en Participation BV. (SSP BV). SSP BV is een moedermaatschappij van twee deelnemingen. In onderstaand overzicht zijn deze deelnemingen weergegeven. Stark-Flex BV en PVA BV zijn personeels-BV's.

Overzicht deelnemingen SSP B.V.	
Naam en jaar van oprichting	Belang SSP
Stark-Flex B.V. (2007)	100%
PVA B.V. (2010)	100%

4 Financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit de baten en lasten van 2025 en een toelichting daarop. Daarnaast wordt er inzage gegeven in de meerjarenraming over de jaren 2025 tot en met 2028.

4.1 Uitgangspunten voor deze begroting

Bij het opstellen van deze begroting zijn de volgende documenten als uitgangspunt genomen:

- de beleidsbegroting 2024 van Stark;
- de beheersbegroting 2024, zoals die op 25 januari 2024 in het bestuur is vastgesteld.

Overige uitgangspunten in de begroting zijn:

- de verwachtingen voor 2025 op basis van de op dit moment bekende feiten en omstandigheden;
- het volume SW 2025 in arbeidsjaren (aja) wordt gebaseerd op de verwachte eindstand voor het jaar 2023, geen nieuwe instroom en een uitstroom van circa 6% per jaar vanwege natuurlijk verloop;
- aantal plaatsingen beschut werk in het kader van de Participatiewet is gebaseerd op taakstellingen en prognoses van het rijk en is gelijk gehouden aan de mogelijke groei van 2024 van 6 medewerkers per jaar;
- de grondslag voor de bepaling van de rijksbijdrage Stark is de septembercirculaire van 2023. Het macrobudget SW uit de circulaire is gecorrigeerd met een LPO-compensatie van 2%. Dit betreft een schatting, de werkelijke rijksbijdrage volgt in de meicirculaire 2025;
- er is een inschatting gemaakt van een salarisverhoging SW, jaarlijks per 1 januari van 2%. Daarnaast is rekening gehouden met een krimp in aantal medewerkers van 6% per jaar;
- de medewerkers beschut werk worden verloond vanuit Stark Flex BV en volgens de cao Aan de Slag, er is rekening gehouden met een salarisverhoging, jaarlijks per 1 januari van 2%.
- de begeleidende medewerkers worden verloond vanuit PVA BV en volgens de cao WSGO, er is rekening gehouden met een salarisverhoging, jaarlijks per 1 januari van 3%;
- er wordt ingezet op stabilisatie van de detacheringsplekken en omzet, de komende jaren tegen loonwaarde en een prijsindexatie van 3% per jaar;
- eenzelfde niveau in de gemeentelijke omzet trajecten Participatiewet ten opzichte van de trajectenomzet van de afgelopen jaren;.
- dalend niveau in de gemeentelijke groenomzet met een kleine groei bij externen;
- eenzelfde niveau in de omzet binnen afdelingen ten opzichte van de afgelopen jaren ter vervanging van een grote weggevallen productie opdracht;
- in de meerjarenbegroting gaan wij ervan uit dat we kostenbesparingen realiseren als gevolg van het in gebruik nemen van een nieuw en duurzaam pand.

4.2 Overzicht van baten en lasten 2025

4.2.1 Toelichting vooraf

Raamovereenkomst Stark

De raamovereenkomst Stark 2019-2025 geeft aan dat de gemeentelijke bijdrage wordt samengesteld uit het exploitatietekort minus de verwachte rijksbijdrage gebaseerd op de taakstelling (het subsidieresultaat). Voor de verdeling van het hiervoor genoemde exploitatietekort hanteert Stark een verdeling op basis van het aantal aja per gemeente. Deze verdeling wordt toegelicht in paragraaf 5.4.

Weergave staat van baten en lasten

De staat van baten en lasten in paragraaf 4.2.2. is opgesteld conform de richtlijnen uit de BBV. In bijlage 5.1 wordt de staat van baten en lasten 2025 inclusief de meerjarenraming weergegeven in een exploitatie- en subsidieresultaat, het resultaat na gemeentelijke bijdrage in de exploitatie en eventuele onttrekking aan de algemene bedrijfsreserve.

4.2.2 Overzicht van baten en lasten

In onderstaand overzicht worden de baten en lasten van de beleidsbegroting 2025 in vergelijking met de beleidsbegroting 2024 en jaarrekening 2023 weergegeven. Het overzicht van baten en lasten is exclusief de gemeentelijke bijdrage in de exploitatie.

(bedragen x € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Verschil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Bruto omzet	6.777	7.624	-847	7.288
Overige opbrengsten	0	0	0	4
Gemeentelijke bijdrage beschut werken en ve	2.108	1.870	238	1.721
Rijksbijdrage	18.629	17.867	762	19.083
Incidentele baten	0	206	-206	0
Waarderingscorrectie deelnemingen	0	0	0	15
Totaal Baten	27.514	27.567	-53	28.112
Inkoopwaarde van de omzet	364	563	-199	639
Personeelskosten begeleidend personeel	4.693	4.712	-19	4.864
Personeelskosten SW en beschut werken	21.457	21.307	150	21.274
Afschrijvingskosten	673	593	80	327
Huisvestingskosten	396	490	-94	992
Indirecte productiekosten	581	730	-149	789
Beheerskosten	446	471	-25	477
Incidentele lasten	0	206	-206	54
Financiële lasten	502	475	27	45
Totaal Lasten	29.112	29.548	-435	29.460
Saldo van baten en lasten	-1.598	-1.981	383	-1.348
Toevoeging(-) en onttrekking(+) aan reserves	0	0	0	54
Resultaat	-1.598	-1.981	383	-1.294

Toelichting op de begroting

Brutomarge

De brutomarge bestaat uit de bruto omzet verminderd met de inkoopwaarde van de omzet. In onderstaand overzicht wordt dit weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Bruto omzet	6.777	7.624	-847	7.288
Inkoopwaarde van de omzet	-364	-563	199	-639
Totaal	6.413	7.061	-648	6.649

In onderstaand overzicht wordt de brutomarge per categorie weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Binnen afdelingen	1.076	1.089	-13	1.098
Groenvoorziening	1.627	2.811	-1.184	2.825
Detacheringen	3.172	2.479	693	2.280
Trajecten	355	450	-95	258
Overige	184	231	-47	188
Totaal	6.413	7.060	-647	6.649

De brutomarge van de binnen afdelingen bestaat uit de brutomarge van de afdelingen assemblage, horeca en schoonmaak. De brutomarge is gelijk gebleven ten opzichte van de beleidsbegroting 2024. In 2024 is een grote productie order weggevallen. Wij richten ons op vervanging van deze weggevallen brutomarge in de vorm van andere opdrachten.

De brutomarge Groenvoorziening bestaat uit contracten op basis van bestek en offertes bij gemeente Midden-Drenthe en externe klanten. Er is rekening gehouden met een krimp van 6% van de medewerkers in het groen en een indexatie van de tarieven van 3%. De contracten in het groen, op basis van detachering, zijn vanaf deze beleidsbegroting 2025 opgenomen onder de brutomarge Detacheringen. Dit betreft de groendetachering bij de gemeente Hoogeveen (€ 842.000).

De brutomarge Detacheringen is gebaseerd op de realisatie van 2023. Bij detachering bestaat een grote afhankelijkheid van de bestaande populatie medewerkers en de instroom is beperkt. Door krimp, een hoog ziekteverzuim en deze beperkte instroom is een groei moeilijk te realiseren. Er is rekening gehouden met een indexatie van de tarieven van 3%. De hogere omvang ten opzichte van 2024 is ontstaan door de verschuiving van de groendetachering van Groenvoorziening naar Detacheringen (€ 842.000).

De brutomarge trajecten is gebaseerd op de realisatie van 2023 en een gelijkblijvende omzet bij onze deelnemende gemeenten (€ 280.000). Wij richten ons op een kleine groei in omzet bij externe organisaties zoals UWV en de arbeidsmarktregio (€ 75.000).

Gemeentelijke omzet

In onderstaand overzicht wordt de gemeentelijke omzet weergegeven.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Verschil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Hoogeveen	1.069	1.175	-106	1.145
Midden-Drenthe	1.634	1.693	-59	1.770
De Wolden	61	196	-135	167
Totaal	2.764	3.064	-300	3.082

De omzet van Stark komt voor een substantieel deel tot stand door opdrachten van de deelnemende gemeenten.

De omzet van de deelnemende gemeenten zal naar verwachting over 2025 € 2.764.000 bedragen, een negatieve afwijking ter hoogte van € 300.000 ten opzichte van de beleidsbegroting 2024. In de gemeentelijke omzet groenvoorziening hebben we te maken met krimp, de SW populatie wordt kleiner.

Daarnaast is de gemeentelijke trajectenomzet gedaald ten opzichte van eerdere jaren als gevolg van minder beschikbare middelen.

Met de huidige uitgangspunten in deze begroting is er voldoende ruimte om quasi-inbesteding voor onze gemeenten bij Stark mogelijk te maken. De totale omzet vanuit gemeenten bestaat uit de rijksbijdrage, de gemeentelijke bijdrage voor beschut werken, BAB en collectief vervoer en de gemeentelijke omzet in de brutomarge. Door de verhoging van de rijksbijdrage en een daling van de omzet niet zijnde gemeenten is deze verhouding gunstiger.

Quasi inbesteden 80%-20% regelgeving (bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Verschil Bgr'25 - Bgr'24	Jaar rekening 2023
Totaal omzet vanuit gemeenten	22.991	22.797	194	23.459
Totaal omzet niet zijnde gemeenten	4.013	4.563	-550	4.866
% van de omzet niet zijnde gemeenten	15%	17%	-2%	17%

Gemeentelijke bijdrage Beschut en vervoer

In onderstaand overzicht worden de posten gemeentelijke bijdrage beschut werk, collectief vervoer en loonkostensubsidie banenafspraken weergegeven.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Verschil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Beschut werk	1.795	1.581	214	1.414
Collectief vervoer	206	233	-27	204
Loonkostensubsidie BAB	107	56	51	103
Totaal	2.108	1.870	238	1.721

De bijdrage beschut werk ligt hoger dan de beleidsbegroting 2024. De verwachting is dat we beperkt kunnen groeien in het aantal beschutte werkplekken conform de taakstelling van het rijk. Er is rekening gehouden met een groei van 6 werkplekken, net zoals de taakstelling voor 2024.

In de bijdrage collectief vervoer is rekening gehouden met krimp van het aantal SW medewerkers dat vervoerd wordt en een indexering van 3%.

We gaan uit van gelijkblijvende aantallen banenafspraken ten opzichte van 2023.

Rijksbijdrage

In onderstaand overzicht wordt de rijksbijdrage weergegeven voor de SW doelgroep.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Rijksbijdrage WSW	18.629	17.867	762	19.083
Totaal	18.629	17.867	762	19.083

De rijksbijdrage van 2025 is bepaald op basis van de septembercirculaire 2023 gecorrigeerd met een ingeschatte loon- en prijscompensatie van 2%. Zoals al eerder aangegeven wordt er door alle betrokken organisaties gesproken over een verbetering van de infrastructuur om sociale ontwikkelbedrijven een beter fundament te geven. Besluitvorming of er extra middelen beschikbaar komen verwachten wij medio 2024. In deze begroting van Stark hebben wij hiermee nog geen rekening gehouden.

Incidentele baten

In onderstaand overzicht worden de incidentele baten weergegeven.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Incidentele baten	-	206	-206	-
Totaal	-	206	-206	-

De incidentele baten bestaan uit de onttrekkingen vanuit de reserve. In 2024 verwachten we € 206.000 te onttrekken uit de bestemde reserve voor het afdekken van de eenmalige kosten voor de nieuwbouw. Daarmee wordt de bestemmingsreserve voor de eenmalige kosten van de nieuwbouw in 2024 afgewikkeld.

We verwachten geen onttrekking nodig te zijn uit de algemene reserve.

Personeelskosten begeleidend personeel

In onderstaand overzicht worden de personeelskosten voor het begeleidend personeel weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Loonkosten ambtenaren	329	444	-115	535
Personeel van derden	4.267	4.173	94	4.280
Overige secundaire personeelslasten	97	95	2	49
Totaal	4.693	4.712	-19	4.864

De stijging in personeelskosten ten opzichte van de voorgaande begroting is ontstaan door indexering van de loonkosten met 3%. Wij houden rekening met een krimp van 2% per jaar en zijn kritisch op de vervanging van medewerkers bij verloop. Zoals al eerder aangegeven heeft de doelgroep een grotere begeleidingsbehoefte. Daarnaast is het bij verschillende rollen niet mogelijk om verder af te schalen in de ondersteuning.

Loonkosten SW en Beschut werken

In onderstaand overzicht worden de personeelskosten SW en Beschut werken weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Loonkosten SW	17.501	17.743	-242	17.709
Vorming en opleiding	20	25	-5	73
Geneeskundige zorg en arbo	214	231	-17	303
Reiskosten	456	418	38	352
Kosten werkkleding	29	44	-15	41
Secundaire personele lasten	269	232	37	214
Begeleid Werken	1.028	920	108	969
Beschut Werken	1.941	1.695	246	1.614
Totaal	21.457	21.308	149	21.275

In de loonkosten SW is voor 2025 rekening gehouden met een loonstijging van 2%. Daarnaast houden we rekening met 6% krimp in fte. Ook voor het begeleid werken houden we rekening met een kleine krimp in fte en een jaarlijkse prijsstijging in de loonkostensubsidie. Voor wat betreft het beschut werk verwachten we een jaarlijkse groei in het aantal werkplekken en houden we eveneens rekening met een loonstijging van 2%. In alle overige kosten is rekening gehouden met krimp en prijsindexering.

Overige bedrijfskosten

In onderstaand overzicht worden de overige bedrijfskosten weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Afschrijvingskosten	673	593	80	327
Huisvestingskosten	396	490	-94	992
Indirecte productiekosten	581	730	-149	789
Beheerskosten	446	471	-25	477
Financiële lasten	502	475	27	45
Totaal	2.598	2.759	-161	2.630

In 2024 wordt de oplevering van het nieuwe pand verwacht. De afschrijvingskosten in 2025 betreffen een volledig jaar, en zijn daardoor hoger dan 2024. Dit geldt ook voor de financiële lasten, dit betreffen de rentelasten van de financiering van de nieuwbouw.

De huisvestingskosten dalen ten opzichte van de beleidsbegroting 2024. Voor het nieuwe pand wordt in 2025 een dotatie gedaan aan de voorziening groot onderhoud. Daarnaast wordt een besparing verwacht op de energielasten.

De indirecte productiekosten houden verband met de brutomarge. Door de wijziging van contracten naar detachering (in 2023 in gang gezet) is er een besparing mogelijk op indirecte productiekosten ten opzichte van de begroting van 2024.

Ook bij de beheerskosten voeren wij zoveel als mogelijk een kostenoptimalisatie door. Er is rekening gehouden met prijsindexering van leveranciers van 3%.

Incidentele lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele lasten weergegeven.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Verschil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Incidentele lasten	-	206	-206	54
Totaal	-	206	-206	54

De incidentele lasten bestaan uit lasten die worden onttrokken uit een reserve. Zoals weergegeven in de begroting 2024 verwachten we eenmalige kosten voor de nieuwbouw, zoals verhuiskosten, projectmanagement en communicatie. In 2025 verwachten we geen incidentele lasten.

4.3 Meerjarenbegroting 2025-2028

In onderstaand overzicht wordt de meerjarenbegroting weergegeven.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2026	Beleids begroting 2027	Beleids begroting 2028
Bruto omzet	6.777	6.796	6.821	6.852
Overige opbrengsten	0	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage beschut en vervoer	2.108	2.227	2.350	2.479
Rijksbijdrage	18.629	18.186	17.613	17.414
Incidentele baten	0	0	0	0
Totaal Baten	27.514	27.209	26.785	26.745
Inkoopwaarde van de omzet	364	358	353	347
Personeelskosten begeleidend personeel	4.693	4.758	4.889	4.934
Personeelskosten SW & Beschut Werken	21.457	21.011	20.588	20.188
Afschrijvingskosten	673	673	673	673
Huisvestingskosten	396	400	403	406
Indirecte productiekosten	581	563	545	528
Beheerskosten	446	432	419	406
Incidentele lasten	0	0	0	0
Financiële lasten	502	482	465	449
Totaal Lasten	29.112	28.676	28.334	27.931
Resultaat	-1.598	-1.467	-1.549	-1.186

Toelichting op de meerjarenbegroting

In de meerjarenbegroting zijn de volgende ontwikkelingen afwijkend van de meerjarenbegroting van voorgaand begrotingsjaar:

- In de personeelskosten van de CAO WSW en Aan de Slag is rekening gehouden met een geschatte loonstijging van 2%, bij de CAO Ambtenaren en WSGO met een stijging van 3%;
- In de bedrijfskosten is rekening gehouden met een geschatte prijsstijging voor de jaren 2025-2028 3% per jaar, in 2024 was dit 5%;
- Er zijn geen incidentele baten en lasten voorzien met dekking uit de reserves voor de jaren 2025-2028. De bestemde reserve is afgewikkeld in 2024;
- Conform het bestuursbesluit van 18 februari 2022 is er rekening gehouden met een dotatie aan een voorziening groot onderhoud ten behoeve van de nieuwbouw;

5 Bijlagen

5.1 Meerjarenbegroting na gemeentelijke bijdrage exploitatie

In onderstaand overzicht wordt de meerjarenbegroting uit paragraaf 4.3 weergegeven in een bedrijfsresultaat, exploitatieresultaat, subsidieresultaat en een resultaat na gemeentelijke bijdrage in de exploitatie en onttrekking uit de algemene bedrijfsreserve en bestemde reserve:

	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2026	Beleids begroting 2027	Beleids begroting 2028
(bedragen * € 1.000)				
Bruto omzet	6.777	6.796	6.821	6.852
Inkoopwaarde van de omzet	-364	-358	-353	-347
Brutomarge (a)	6.413	6.438	6.468	6.505
Overige opbrengsten	0	0	0	0
Overige opbrengsten (b)	0	0	0	0
Personeelskosten begeleitend personeel	-4.693	-4.758	-4.889	-4.934
Afschrijvingskosten	-673	-673	-673	-673
Huisvestingskosten	-396	-400	-403	-406
Indirecte productiekosten	-581	-563	-545	-528
Beheerskosten	-446	-432	-419	-406
Financiële lasten	-502	-482	-465	-449
Overige bedrijfskosten (c)	-7.291	-7.307	-7.394	-7.396
a+b+c Bedrijfsresultaat (d)	-877	-869	-925	-891
Incidentele lasten (e)	0	0	0	0
d+e Exploitatieresultaat (f)	-877	-869	-925	-891
Personeelskosten SW & beschut werken	-21.457	-21.011	-20.588	-20.188
Rijksbijdrage	18.629	18.186	17.613	17.414
Gemeentelijke bijdrage beschut en vervoer	2.108	2.227	2.350	2.479
Subsidieresultaat (g)	-720	-598	-624	-295
f+g Resultaat voor bijdrage exploitatie (h)	-1.598	-1.467	-1.549	-1.186
Gemeentelijke bijdrage in exploitatie (i)	1.598	1.467	1.549	1.186
Onttrekking algemene bedrijfsreserve (j)	0	0	0	0
Onttrekking bestemde reserve (k)	0	0	0	0
h+i+j+k Resultaat na bijdrage exploitatie (l)	0	0	0	0

In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van de brutomarge per categorie nader toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2026	Beleids begroting 2027	Beleids begroting 2028
Binnenafdelingen	1.076	1.106	1.137	1.168
Groenvoorziening	1.627	1.573	1.521	1.471
Detacheringen	3.172	3.215	3.261	3.310
Trajecten	355	355	355	355
Overige	184	189	195	201
Totaal	6.413	6.438	6.468	6.505

Bij de binnen afdelingen is rekening gehouden met een gelijke omzet per jaar. De brutomarge stijgt licht door prijsindexatie van 3%. De daling van het aantal medewerkers wordt opgevangen door opdrachten met een hogere brutomarge en meer efficiëntie in de werkzaamheden bijvoorbeeld door robotisering.

Bij de groenvoorziening is rekening gehouden met een daling in de omzet per jaar. Deze omzetsdaling wordt veroorzaakt door daling van het aantal medewerkers waardoor een deel van het bestek niet meer uitgevoerd kan worden.

Bij de detacheringen is rekening gehouden met een gelijke omzet per jaar. De brutomarge stijgt licht door prijsindexatie van 3%. De daling van het aantal medewerkers wordt opgevangen door andere medewerkers te ontwikkelen voor detachering en werken op locatie.

Bij de trajecten is rekening gehouden met een gelijke omzet per jaar. De deelnemende gemeenten hebben aangegeven geen extra middelen beschikbaar te hebben voor meer trajecten bij Stark.

5.2 Geprognosticeerde balans

In onderstaand overzicht wordt de geprognosticeerde balans weergegeven:

(bedragen * € 1.000)	Per 31-12-2025	Per 31-12-2026	Per 31-12-2027	Per 31-12-2028
Vaste activa	17.534	17.186	16.839	16.491
Vlottende activa	2.375	2.375	2.375	2.375
Totaal Activa	19.909	19.562	19.214	18.867
Eigen vermogen	2.204	2.204	2.204	2.204
Voorzieningen	111	222	333	444
Langlopende schulden	14.399	13.899	13.399	12.899
Kortlopende schulden	3.194	3.236	3.277	3.319
Totaal Passiva	19.909	19.562	19.214	18.867

Vanaf 2024 is rekening gehouden met de aanschaf van een nieuw pand welke we financieren met een hypothecaire lening. Vanaf 2025 doteren we jaarlijks een bedrag aan de voorziening groot onderhoud.

5.3 Gemeentelijke omzet en quasi-inbesteding 2025-2028

Zoals genoemd in de financiële toelichting op de gemeentelijke omzet is er voldoende ruimte om omzet voor derden uit te voeren. Onze gemeenten kunnen gebruik blijven maken van quasi-inbesteding bij Stark. De norm verhouding bedraagt 80% - 20%. In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de verhouding is tussen de omzet vanuit gemeenten (inclusief de rijksbijdrage) ten opzichte van de omzet voor derden voor de komende jaren.

Quasi inbesteden 80%-20% regelgeving (bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2026	Beleids begroting 2027	Beleids begroting 2028
Totaal omzet vanuit gemeenten	22.991	22.343	21.782	21.151
Totaal omzet niet zijnde gemeenten	4.013	4.106	4.202	4.301
% van de omzet niet zijnde gemeenten	15%	16%	16%	17%

5.4 Overzicht gemeentelijke en rijksbijdragen 2025-2028

Algemeen

Het negatieve resultaat van de exploitatie van Stark wordt bijgedragen door de deelnemende gemeenten. De verdeling wordt bepaald aan de hand van het aantal Aja werkzaam bij Stark per gemeente. Er wordt een bonuskorting verrekend van 6% van de omzet die elke gemeente besteedt bij Stark.

Bijdrage in exploitatie 2025

In onderstaand overzicht wordt de berekening van 2025 van de gemeentelijke bijdrage weergegeven.

Rijksbijdrage en gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	Aja 2025	Gemeente- lijke bijdrage	Bonus per gemeente	Correctie bonus per gemeente	Gemeente- lijke bijdrage na correctie bonus	Rijks bijdrage
Hoogeveen	353	1.238	-64	130	1.304	18.629
Midden-Drenthe	79	277	-100	29	206	
De Wolden	24	83	-4	9	88	
Totaal	455	1.598	-168	168	1.598	
Overig (buitengemeenten)	56					
Totaal	511					20.227

Bijdrage in exploitatie meerjarenraming

In onderstaand overzicht wordt de verdeling van de gemeentelijke bijdrage per jaar weergegeven.

Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Hoogeveen	1.304	1.201	1.263	979
Midden-Drenthe	206	186	202	141
De Wolden	88	80	84	65
Totaal	1.598	1.467	1.549	1.186

5.5 Verdeling taakvelden

Taakveld 0.4 Overhead

De overheadkosten bestaan uit de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Het onderstaande overzicht laat een weergave zien van het taakveld 0.4 Overhead.

(bedragen * € 1.000)	Beleids begroting 2025	Beleids begroting 2024	Vershil Bgr '25 - Bgr '24	Jaar rekening 2023
Bruto omzet	173	231	-58	188
Overige opbrengsten	0	0	0	4
Incidentele baten	0	0	0	0
Waarderingscorrectie deelnemingen	0	0	0	0
Totaal Baten	173	231	-58	193
Inkoopwaarde van de omzet	0	0	0	0
Personeelskosten begeleidend personeel	2.218	2.030	188	2.355
Afschrijvingskosten	111	46	65	30
Huisvestingskosten	79	98	-19	198
Indirecte productiekosten	0	0	0	0
Beheerskosten	446	471	-25	442
Incidentele lasten	0	41	-41	0
Financiële lasten	100	95	5	10
Totaal Lasten	2.955	2.781	174	3.034
Saldo van baten en lasten	-2.782	-2.550	-232	-2.842
Toevoeging(-) en onttrekking(+) aan reserves	0	0	0	0
Resultaat	-2.782	-2.550	-232	-2.842

Bruto omzet

De bruto omzet is een doorbelasting van de werkzaamheden en kosten van de ondersteunende afdelingen aan de deelnemingen.

Personeelskosten begeleiding overhead

De ondersteunende afdelingen, waaronder Directie, Communicatie, Finance, HRM advies en administratie, Facilitaire zaken en huisvesting, Inkoop en ICT worden gerekend als overhead.

Afschrijvingskosten

Dit betreft de afschrijving van de middelen voor de ondersteunende afdelingen zoals inventaris, huisvesting en ICT middelen.

Huisvestingskosten

In totaal is 20% van de huisvesting ten behoeve van de overhead, hierbij is gekeken naar oppervlakte en naar kosten met betrekking tot de kantoren.

Indirecte productiekosten

Alle directe en indirecte productiekosten zijn ten behoeve van het primaire proces en vallen niet onder het taakveld Overhead.

Beheerskosten

Alle beheerskosten komen ten laste van de overhead. Dit betreft o.a. reclame en communicatie, telefonie, abonnementen en kosten voor automatisering.

Financiële lasten

De financiële lasten hebben betrekking op de financiering van de huisvesting. Van deze lasten wordt 20% toegerekend aan de overhead.